

MONDFOTOGRAFIE HOEFT NIET INGEWIKKELD TE ZIJN

Hulpmiddelen maken het verschil

Het kopen van de juiste camera voor mondfotografie is allang geen ingewikkelde zaak meer. Instellen van de camera en het fotograferen zijn dat echter wel. Gebruik van de juiste hulpmiddelen kunnen het verschil maken tussen een goede en een mindere foto. Maar welke lipretractor en/of mondhaak is nu de juiste? **door Daan van Oort**

DE KEUZE VAN DE JUISTE HULPMATERIALEN IS VAAK afhankelijk van wat er staat in het bestelboek. In de index is te vinden waar wanghaken staan en dan is er meestal de keuze tussen een zelfspanner of losse haken. Wie alleen werkt kiest dan al snel voor de Spandex (afb. 1). Wie eerder met wanghaken heeft gewerkt legt zijn exemplaar op het kopieerapparaat en stuurt een e-mail of een fax naar de toeleverancier met het verzoek betreffend product te leveren. Helaas is geen mond hetzelfde: losse lippen, kleine mond, tongbandje ver naar voren en ga zo maar door. Daarnaast zit er een patiënt aan vast die vaak toch al wat gespannen is bij de tandarts en dan moeten er ook nog van die haken in de mond!

Daan van Oort (1973) is tandtechnisch specialist in kroon- en brugwerk, winnaar van de Van Hamondprijs, opleidingscoördinator bij Tolmeijer 4Dental en de Dental Partner Group (DPG). Ook geeft hij trainingen in dentale fotografie en is hij gediplomeerd vakfotograaf.

Wanghaken

Redenen genoeg om die wanghaken eens nader te bestuderen en te bezien waar ze nu eigenlijk voor gebruikt worden. De spreiders worden gebruikt om de lippen en de wangen bij de maximale occlusieopname en de lateraalopnamen aan de kant te houden. Het doel daarvan is om zoveel mogelijk ruimte ►

► ONMISBAAR

Goede hulpmiddelen zijn onontbeerlijk bij het maken van **goede beeldopnamen**. Het gebruik van haken die wat betreft pasvorm niet de juiste zijn voor het beoogde doel zal leiden tot matige foto's. Ondanks het feit dat het meer werk lijkt om tussen het fotograferen door de haken te wisselen, zal blijken dat het eindresultaat er beter van wordt.

Afbeelding 1 De Spandex is op veel praktijken de enige voorhanden zijnde wanghaak.

Afbeelding 2 Gebruik van de juiste wanghaken geeft een duidelijk overzicht van de maximale occlusie.

Afbeelding 3 Het opbollen van de onderlip door het gebruik van te kleine mondhaken.

Afbeelding 4 Een smallere, spitse retractor zorgt voor meer zicht op de elementen. **Afbeelding 5** Duidelijk is te zien dat de brede wanghaak minder ver naar achteren kan worden getrokken.

Afbeelding 6 De Cheek retractor double end (106-7079) van Schein is zowel voor de frontale als de zijdelingse opname zeer geschikt.

te creëren waardoor het licht van de flitsers goed de mond in kan en alle elementen goed zichtbaar zijn zonder dat er iets van wang of lip in de weg zit. Ook het tandvlees met de wortelcontouren moet goed zichtbaar zijn om tot een goede beoordeling van de situatie te kunnen komen. Is het tandvlees gezond? Hoe is het verloop van de wortels? Komen de papillen mooi terug bij een nieuw implantaat? Is de botopbouw goed gelukt? Allemaal situaties om bij het maken van de mondfoto gebruik te maken van zo groot mogelijke wangspreiders. Beginnen met de grootste maat is dus de manier om te zorgen dat je de foto optimaal kunt maken. Krijgt een patiënt de tanden niet op elkaar, dan is het handig een kleiner maatje te nemen. Werk je standaard met te kleine haken dan zal vaak de lip voor het onderfront omhoog bollen (afb. 2-3).

Bij de lateraalopnamen is het belangrijk dat de wang zo ver mogelijk naar achteren getrokken kan worden. Hierdoor is het mogelijk zonder lateraalspiegels de juiste foto te maken. Worden nu dezelfde haken gebruikt als die in het front, dan kunnen de haken lang niet zo ver naar achteren worden getrokken. Er is dus een andere vorm nodig die iets spitzer is waardoor veel gemakkelijker het juiste beeldkader gekozen kan worden. Doordat de vorm spitzer is gaat de haak verder naar achteren. Er moet wel worden opgelet dat de haak niet naar boven wordt getrokken, maar evenwijdig aan het vlak van de occlusie recht naar achteren (afb. 4-5).

Het is dus niet mogelijk om met dezelfde haak beide foto's zo optimaal mogelijk te maken. Wel zijn er wangspreiders die beide vormen elk aan een uiteinde hebben; de Cheek retractor double end large (106-7079) van Schein (afb. 6).

Lipretractor

Er zijn ook speciale hulpmiddelen voor occlusaalopnamen. Uiteraard wordt gewerkt met een mondspiegel en er moet worden gezorgd dat de lip goed aan de kant wordt gehouden zonder dat deze tegen het labiale vlak van de frontelementen strak wordt getrokken.

Voor dit doel kan worden gewerkt met één wanghaak of met wanghaken waarvan de onderste haak is afgeslepen (afb. 7). Een lipretractor werkt in dit geval het best. Net als bij de wanghaken is er een groot verschil in vorm, maat en uitvoering van deze hulpmiddelen. Belangrijk is dat bij het gebruik van de lipretractor degene die deze vasthoudt niet met de arm in de weg zit. Om hiervoor te zorgen moet er een knik in het handvat zitten (afb. 8). Hierdoor zullen de hand en de arm niet voor de lens komen en kan er goed worden gefotografeerd.

Een ander belangrijk onderdeel is de stevigheid van het materiaal. Doordat je aan de lipretractor moet trekken is het prettig controle te hebben. Bij een doorbuigend plastic hulpmiddel moet je veel kracht zetten zonder dat je controle hebt, waardoor je de patiënt extra pijn doet (afb. 9).

Vaak kan er gekozen worden tussen een zwarte of een doorzichtige uitvoering. De voorkeur voor het één of het ander is een kwestie van smaak. Een ontwerp dat voor mij nieuw was komt van Saga Dental AS uit Noorwegen (K&K Occlusal retractors Size 1 Small en Size 2 Large). (afb. 10). Door de bijzondere vormgeving is de retractor patiëntvriendelijk en handig bij het fotograferen. De lip valt in een gootje en er steken geen punten in de omslagplooï waardoor het voor de patiënt een stuk comfortabeler is. Er zijn twee maten waardoor ook bij kinderen gebruik kan worden gemaakt van deze retractor. ◀

Afbeelding 7 Door het verwijderen van de onderste haak zijn wanghaken ook te gebruiken voor de occlusaalopnamen. **Afbeelding 8** Een stevig handvat dat is weggebogen geeft controle en ruimte om goede occlusale opnamen te maken.

Afbeelding 9 De bovenste retractor biedt meer stevigheid en ruimte bij het fotograferen door het gebogen handvat. **Afbeelding 10** De unieke vorm van de K&K Occlusal retractor maakt deze patiëntvriendelijk en handig bij het fotograferen.

